

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

22 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al trupelor căilor ferate al Frontului Belarus nr. 1 din 14 iunie 1945, în cauza penală privindu-l pe

Vainșenker Volif Xxxxx, născut în xxxxx, originar din Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

13.07.2020 – 22.09.2020 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al trupelor căilor ferate al Frontului Belarus nr. 1 din 14 iunie 1945, **Vainșenker Volif Xxxxx**, a fost condamnat în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 5 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, fără confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, condamnatul Vainșenker Volif, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, a făcut agitație antisovietică.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Vainșenker Volif a declarat că, nu recunoaște vina în comiterea infracțiunii.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței, în privința lui Vainșenker Volif în baza art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată nu a fost dovedit caracterul contrarevoluționar al acțiunilor inculpatului Vainșenker Volif, deoarece afirmațiile lui nu conțineau chemări la lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de stat ori la săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevede dispoziția art.58-10 alin.(2) Cod penal al RSFSR.

Sentința de condamnare în privința lui Vainșenker Volif a fost pronunțată fără a ține cont de alegerile inculpatului precum și declarațiile martorilor.

Astfel, în instanța de judecată martorul Litvinenco Ivan a declarat că, pe Vainșenker Volif îl cunoaște din anul 1943. A auzit cum inculpatul s-a expus că, pînă la venirea sovieticilor, în Basarabia se locuia foarte bine. A menționat că, a fost în America,

Germania, Anglia, vorbind numai despre viața sa. Comparații între viața din acele țări și viața din URSS nu a făcut.

Martorul Manicovschii Vladimir a declarat că, pe Vainșenker Volif îl cunoaște de la locul de muncă. Între anii 1942-1943, inculpatul menționa că, i-a fost bine să locuiască în Basarabia, a călătorit în mai multe țări, povestind doar despre viața lui. Spunea că pe timpul guvernării române, putea să intre în magazin și să procure orice produs. Despre viața lui pe timpul guvernării sovietice nu a povestit nimic.

Martorul Costrița Andrei a declarat că, în iunie 1944, a auzit cum Vainșenker Volif a declarat că pe timpul guvernării române a trăit mai bine. Avea bani și putea procura orice dorește din magazine. Odată cu venirea sovieticilor nu fiecare om simplu își poate permite să meargă la magazin. Oamenii pot să meargă doar la piață și numai la unele tarabe. Bine trăiesc doar cei cu funcții înalte. Pe timpurile românilor avea și costume și încălțăminte, iar pe timpul sovieticilor, nu mai are nimic.

Martorul Șamrai Gheorghii a declarat că, pe Vainșenker Volif îl cunoaște din anul 1942. În luna iunie 1944, l-a auzit spunând că după venirea rușilor în Basarabia, a început să trăiască mai rău. Au început arestări a populației băștinașe și îi deportau pe cei, care nu meritau Guvernarea sovietică nu dă nimic oamenilor. Deplasarea între România și Germania a fost mai ușoară decât cea dintre Rostov și Krîlovscui, miliția oprește și verifică prea des.

Din cele expuse, s-a conchis că pentru exprimarea opiniei și nemulțumirilor sale cu referire la situația generală în URSS și alte țări, Vainșenker Volif nu putea fi condamnat. Mai mult ca atât, unii martori, au infirmat existența afirmațiilor antisovietice din partea lui Vainșenker Volif, el doar povestindu-le viața sa și ce țări a văzut.

Adiacent, s-a stabilit că instanța de judecată la examinarea dosarului, a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Vainșenker Volif la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Vainșenker Volif pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, fiind încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Vainșenker Volif a fost condamnat prin sentința Tribunalului Militar al trupelor căilor ferate al Frontului Belarus nr. 1 din 14 iunie 1945, în baza art.58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, pentru agitație antisovietică.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Vainșenker Volif în baza art.58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului Militar al trupelor căilor ferate al Frontului Belarus nr. 1 din 14 iunie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui **Vainșenker Volif Xxxxx**, în baza învinuirii pe art. 58-10 alin. (2) Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **22 septembrie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor